Ч. 25 Четвер 2 (14) лютого 1895. Рік V.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостствах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Сойм краєвий.

(20-те вечірне засїданє з дня 8. лютого 1895 р.)

На внесенє комісиї банкової ухвалив Сойм, щоби Видїл краєвий в порозуміню з зарядом Банку взяв під розвагу замкнене емісиї 5-процентових облїґаций комунальних і розпочав емісию низше опроцентованих; дальше, поручив Видїлому краєвому: 1) щоби розслїдив докладно теперішні условія кредиту селяньского, забезпеченого на гіпотецї, удїляного Банком краєвим; — 2) обдумав способи змагаючі до того, щоби кредит селяньский зробити дешевшим під взглядом стопи процентової, догіднїйшим під взглядом речинцїв сплати і улекшении при розповсюдненю інституций льокальних, займаючих ся тим кредитом не в цїлях спекуляцийних, але для заспокоєня дїйстних потреб людности.

Пос. Клим Дїдушицкий висказав погляд, що норми і условія, під якими Банк краєвий удїляє кредиту, суть недостаточні і потребують доповненя. Після гадки ширшого круга людий єсть потрібна часткова парцеляция обшарів двірских, а то зі взглядів національних, суспільних і економічних, бо дає ся відчувати брак сил робучих. Натомість цїлкова парцеляция єсть некористна. Банк краєвий повинен розвинути свою дїяльність в двох напрямах: парцеляцийнім і мелїорацийнім. При тім не повинен Банк краєвий виповняти свою задачу як простий банкір, установлений з руки краю, лиш порозуміти свою задачу і свої обовязки супротив краю. Бесїдник поставив додаткове внесенє, щоби Банк краєвий розвинув дїяльність в напрямі парцеляциї, здорової а не руйнуючої, обшарів двірских.

Пос. Пілят промовляв лиш в справі парцеляциї. Парцеляция — казав він — єсть великої ваги. Найбільше пожаданий під взглядом подїлу більшої посїлости єсть стан річи такий, в котрім були би побіч себе більша посїлість середна і дрібна. Кожда з них має значінє суспільне і політичне. Однакож найбільшої ваги єсть середна посїлість, котра серед наших відносин становить власність з обшаром 20 до 200 морґів, а з огляду на менший у нас дохід і екстензивність управи 500 до 1000 морґів. Та власність може становити осередок властивої управи рільничої сполученої з годівлею худоби. У нас в краю єсть стан річи такий: Більша посїлість звиш 1000 морґів займає 33 процент обшару краю, посїлість дрібна, переважно низше 10 морґів, займає 54 проц. обшару, а на посїлість середну, переважно від 200 до 1000 морґів, припадає лиш 831.000 морґів, або 6 проц. обшару краю в руках 1611 властителїв. Той стан річи, сконстатований в 1890 р., заєдно зміняє ся, бо у нас рух власности єсть дуже скорий, скорший, як би того можна бажати. Власність середна парцелює ся, власність середну викуповують властителї більших посїлостий, котрі збільшають свої обшари. Від 7.500 до 10.000 морґів прибуло 9 нових властителїв, а натомість в катеґориях над 200 до 500 і над 500 до 1000 морґів зменшило ся 51 властителїв. Внаслїдок того в трох роках щезло із середної власности 33.000 морґів або 4 проц. обшару тої власности. Єсть то тим гірше, що парцеляция відбуває ся звичайно там, де як н. пр. в західній Галичинї більшої посїлости майже зовсїм нема, де середна посїлість має 200 до 400 морґів на один фільварок а прикуповує ся там, де велика посїлість, як на Подїлю, єсть і без того дуже велика. Треба отже так повести парцеляцию, щоби єї переводити там, де єї потреба і покликаними до того орґанами а маючими охоту дїлати також для загального добра а не лиш для зиску. — Пос. Рутовский підпирав також пос. Пілята. — Пос. Горайский противив ся розширеню границь для кредиту селяньского а то зі взгляду на трудности і кошти получені з тим кредитом. — Пос. Окуневский противив ся парцеляциї побоюючи ся кольонізациї Мазурів. Бесїдник виказував, що всхідні повіти суть далеко густїйше залюднені як західні і не треба спроваджувати селян із заходу а помагати тим, котрі старають ся всїма силами побільшати свою кількаморґову посїлість, а таких селян н. пр. на Покутю єсть дуже богато. — Пос. Войтїх Дїдушицкий промавляв за парцеляцию, але доказував, що єї не можна на силу форсувати. Остаточно при голосованю принято внесеня комісиї і додаткове внесенє пос. Кл. Дїдушицкого.

Дальше ухвалено: висказати правительству гадку Сойму, що в Ярославі треба би утворити трибунал першої інстанциї і прилучити до него суди повітові в округах повітових Ланцут, Чесанів і Ярослав; — поручено Видїлови краєвому розслїдити, які наслїдки мало би заведенє монополю спіритусового і пороблення відповідних кроків, щоби забезпечити край від злих наслїдків; в справі реверсів демоляцийних ухвалено завізвати правительство, щоби оно перевело реформу тих приписів а поки що зарядило строго виконуванє обовязуючих приписів.

---

5)

РУСАЛКА.

Етноґрафічне оповіданє ГАННИ БАРВІНОК.

(Дальше).

Старушка-вдова була скупа на слово. Тяжко було їй казати, чому іменно плакала бідна дївчина і як то силоміць вона себе звінчала. В бабинци, де я несподївано стрінула єї при виходї з церкви, було богато людей, котрим не годилось то знати, що вона могла менї розповісти.

Моя Русалка вийшла замуж в тімже селї, але в такім далекім кутку, на Підгаях, що звідтам зарібницї до мене не ходять.

Спершу я хотїла їхати до старушки, але то було би по панськи приїхати для самої цїкавости. Треба менї найти відповідну причину, що-б побачитись з нею. Я сказала, що менї потрібна готова хата для перенесеня. Показують менї і сяку і таку. Я користаю з того, що про мою оруду цїле село говорить; але замісць у той куток, де пишалась весела хатина прозрївшої старушки, попадаю якось в противний куток. Тут стрітила мене з повними ведрами молодиця — а нарід каже, що в такім випадку оруда вдасть ся, і на моє питанє про бабу Катилиху (так звали старуху) сказала: „Ой-ой гай! та се ж Підгаї! а вона живе в Курилівцї!“ Я знала прізвище мужа Русалки, і по хвили була вже в неї, у своєї дорогої розмовницї, Олени Дїдусївни.

Приїхати до неї з самого співчутя до єї долї — значило-б стратити всї шанси на щирість. Щирість у нас — річ зовсїм припадкова і мовби мимовільна. Наші люди боять ся не тільки цїкавости, але й самої доброти, коли вона проявляє ся в словах а не в поступках; боять ся вкінци всего, що виходить з узкого шляху простонародного биту. В тім відзиває ся незвістна нам істория їх минувшини. Я просто сказала, що глядаю хати, і що длятого заїхала до знакомої людини.

Замість блїдих щок і заплаканих очей, побачила я Русалку румяною і зовсїм спокійною молодицею. Вона врадувалась дуже моїм приходом, але виявила свою радість не по нашому:

— Як ви змарнїли, панїчко! Мабуть ви вже скоро вмрете.

Ті слова переклала я в думцї на наш язик любови і відповіла, що втомилась, глядаючи хати, дуже менї потрібної.

— Чи не думаєте до кухнї — вона в вас тїснована — пристроїти прикухонок? Боронь вас, Боже, тодї вже певно вмрете.

Я успокоїла Русалку, сказавши, що старим людям не годить ся робити пристрою, і вона готова була вести мене до гарної хати, котру дешево продавали переселенцї на степи. Але я вдала утомлену і майже слабу по таким гляданю, обіцяла приїхати другим разом, і поміж нами настала знову щира розмова. До речі сказати, я застала молоду господиню саму. Муж і єго дїти були в поли, сїяли ячмінь.

Русалка розповідала менї, як бажала прибігти до мене, і паляницї пекла длятого (без сьвятого хлїба в гості не йдуть), — та снаги, панїчко, не ставало. Трудно жити було, трудно! Усе вам роскажу, чи не буде якої полегкости души.

Тут єї лице перемінилось так нагло, мов у акторки, що виступає перед публику. Печаль, глубока розпука (котрої вїкому не показувати вона себе привчила) виступили на нїм незвичайно виразно.

— Може й справдї мене похрещену загублено в житї — почала вона. — Тим і тяжко менї в сьому білому сьвітї. Широкий, мовляли, та нема де дїтись. От слухайте, моя матінко, моя лебідонько. Пічну казати ще з веселого часу. Сїдайте отут на полу (на лавцї до спаня), я постелю вам чисте ряденце.

Ох! тай тяжко-ж менї споминати про моє щастє, панїчко моя! Мабуть чи не важче, ниж про нещастє. Бо в нещастє сама я вбрила і вплила, нїхто не підмивав мене, а щастє втекло хутко, мов та пташка, що крилечками стрепенула, в темні луги полинула. Слухайте-ж бо таки, не роніте доброї сльози, не вважайте на мене, що я дурна плачу.

Вкінци моя Русалка обтерла сльози, запанувала над своїм чутєм і почала говорити

(21-те засїданє з дня 9. лютого 1895).

Затим приступлено до порядку дневного, промавляв пос. Барвїньский підпираючи петицию громади Печенїя повіта перемишляньского в справі запомоги на ярі засїви. — З порядку дневного ухвалено для громади міста Бібрки побирати оплату громадску від напитків спіритусових, пива і меду.

В справі увільненя урядових кореспонденций властий автономічних від оплати почтової, ухвалено резолюцию, взиваючу правительство, щоби перевело зміну закона з 2 жовтня 1865 р. Комісия промислова, здаючи справу з предложеня Видїлу краєвого о промислї краєвім, поставила внесеня на стабілїзацию учителїв в краєвих школах промислових: Александра Климашевского на посадї управителя і фахового учителя в гончарскій школї в Коломиї; Едварда Пандлера, управителя школи колодійства і боднарства в Камінцї Струмиловій; Остапа Меруновича, управителя варстату столярского в Станїславові і Ів. Юрайду, управителя варстату ткацкого в Глинянах. — Ухвалено.

В справі достав войскових поставила комісия господарства краєвого внесенє: Взиває ся правительство, щоби при доставах худоби і мяса для ґарнізонів войскових в Галичинї увзглядняло по можности краєвих лїверантів, а виключно краєву худобу. Поручає ся Видїлови краєвому, щоби при помочи краєвої комісиї рільничої розглянув справу достав худоби і мяса для войска та предложив евентуальні внесеня. — Пос. Менциньский жалував ся, що при доставах збіжа для войска поминає ся краєвих продуцентів. Вина того лежить у Відни, де місцеві спекулянти знають побороти всякі трудности. Ті спекулянти беруть збіже з Угорщини, а поминають Галичину. Достави прибрали в послїдних часах характер чисто віроісповідний, бо християни і католики не можуть бути лїверантами. Вносить поправку, щоби в резолюциї до правительства по словах „худоби і мяса“ додати слово „а при доставі збіжа не поминала продуцентів краєвих“ — Пос. Михальскій поставив додаток що-до достави артикулів промислових і рукодїльничих. — Ухвалено внесеня комісиї разом з додатковими внесенями.

Петицию громади Слобода пов. бережаньского в справі опусту податків з причини нещасть елементарних, відступлено правительству до увзглядненя, а заразом завізвано правительство, щоби закон з 6 червня 1888 був так змінений, аби шкоди від морозів, посухи, миший і комах були так само трактовані, як шкоди від нещасть елементарних, та щоби й пошкодованих покликувано яко знатоків до оцїнки шкоди. Внесеня сї підпер посол Гурик і їх ухвалено.

При справозданю комісиї о школах рільничих промавляли: пос. Барабаш, котрий жалував ся, що ті школи не приносять селянам ніякого пожитку і пос. Антоневич, котрий домагав ся, щоби Видїл краєвий вів ті школи рациональнїйше. — П. Романович сказав на то, що Видїл краєвий тому не винен, коли сини селян, скінчивши школу рільничу, не лишають ся на власній ріли, але шукають иншого занятя.

В справі внесеня пос. Окуневского предложила комісия шкільна внесенє: Поручає ся Видїлови краєвому, щоби в порозуміню з кр. Радою шкільною розслїдив справу утвореня нової семінариї учительскої у всхідній части краю, здав о тім справу і предложив внесеня.— Ухвалено.

Перегляд полїтичний.

В ческим соймі розпочала ся вчера дебата буджетова, підчас котрої молодочеські посли Черногорский, Ґреґр і Кавніц домагали ся чеського права державного. Пос. Шлезінґер заявив, що о ческим праві державнім не може бути й бесїди, але жалї Молодочехів на поодинокі точки угодові можуть бути увзгляднені і при добрій волї може прийти до порозуміня, особливо під знаком коалїциї.

При закритю моравского сойму сказав намістник в пращальній бесїдї звертаючись до Чехів, що коли не хоче ся зазнати розчарованя в полїтицї, треба стан річий і відносини розслїджувати завсїгди ясно і основно; коли то стане ся, то буде можна мати надїю на красшу будучність.

В Білградї розійшла ся чутка, що скоро король Александер верне з Біярріц до краю, то зараз приступить до ревізиї конституциї і що партия поступова, т. зв. напредняки прийдуть знов до власти.

Новинки.

Львів дня 13 лютого 1895.

— Читальня „Просьвіти“ в Кракові. Доси було так, що руські студенти-медики, котрі вчили ся в Кракові і творили „Академичну громаду“, дбали про се, що в Кракові можна було почути руске слово і пісню. Академики уряджували вечерниці, на котрі, як відомо, запросили також „Львівского Бояна“ і п. Мишугу. Але ідеалом їх було, щоби краківскі Русини не-академики завязали для себе товариство і скріпляли між собою почуте своєї народности. Тут не завели ся. Бо тепер в хвили, коли в Кракові мало руских академиків за-для отвореня факультету медичного у Львові, а окінчені опускають університет і товариство „Академична громада“ для браку членів не зможе удержати ся, заснували краківскі Русини нове товариство „Читальня Просьвіти“. Було се дїло малого кружка, бо заледви зверх десять людий, але людий сильної волї, котрим охочо подали руку рускі академики. За їх то почином уряджено вечерниці дня 2 лютого, котрі під кождим взглядом сьвітло випали. Вечерниці отворив голова товариства п. Іван Мартиник промовою, в котрій вказав на цїли товариства і радував ся, що так много Русинів почуло ся до свого обовязку і оказало прихильність заснованому товариству. Тут належить згадати, що в вечерницях брали участь і Русини поза-краківскі; між иншими приїхав п. Черненький з Тарнова з кружком Русинок, котрі не мало причинили ся до звеличеня забави. По промові наступив сьпів солїдного хору академиків, гри на інструментах

про себе тоном, коли-б можна так сказати, траґічно-радістним.

VIII.

Лїтом одного тихого та гарного дня якось у мене було так тихо на серци. Се бувало рідко. Тодї я чогось була засумувала. А то анї хвилї на души, мов на сонному гладенькому ставку, і так чогось солодко на души! Сама не знаю, чого менї так любо. Летїла-б кудись, у якийсь вірей, чи що, або з землї на небо.

Ухопила юпчину і ранесенько пігнала овечат у череду. І відра в мене на плечах. Одігнавши вівцї, я тільки що за звід, аж дивлюсь, коло мене паровиця таких гарних волів зупинилась! Я й пізнала, чия паровиця! Сусїда наш кудись далеко їздив, і ото прибув. Такий поважний і одягний. Став одчиняти ворота у свій двір.

Воли не стоять, рвуть ся до дому: раді! Ярмом учепились. Я поналивала відра, поставила, та за воли! Увела їх дядькови в двір, поклонилась і пішла. А він скинув на мене тільки очи, наче прикмету положив. Подякував менї і так ласкаво на мене подививсь. Скілько я старого бачила, то він так нїколи не додивляв ся до мене. Наче єму зі мною жити. Я хотїла зачинити ще й ворота: згадала дїдуся свого, як він мене навчав поважати старенських. А він каже: „Пожди, небого; ще козак за мною їде“. З сим і пішов у хату, у хатї у них нїкого не було. Заранї пішли маток тягати: опізнились помочити. Аж іде той козак. Я ще такого хорошого на вроду й не бачила. Пішов він з дому, не такий був. Аж тут і батько вернувсь із хати і каже синови: нема нїкого дома.

Батько воли порозпряг, а син постановив їх серед двора, до ясел. Я тільки що рушила з коромислом, а козак і передо мною: дайте, будьте ласкаві, води напити ся.

Я загорілась, мовчки повернула відра. Він став пити тай каже: „неначе в гаю, нема людей“. Я ще й більш запалилась од сорому, бо з ним не поздоровкалась і не сказала: „доброго здоровля, пивши“, — мов нїма. Про се-ж він і натякнув. Став пити, а батько кричить: „Василю, на тще серце!...“ Той шапку менї зняв і так подивив ся, наче що менї подарував. А батько ще зупинив мене: „Чи не знаєш, небого, куди наші пішли?“

— Коноплї, кажу, пішли тягати.

— І наймичка пішла?

— І її, кажу, забрали, щоб швидше....

Та з сим підбігцем із відрами до дому. Я увійшла в хату, взялась за дїло — все в мене в руках горіло! Я те поробила в день, що було-б менї й на два днї. То була берка, а то ще й краспе.

Розпалились у мене щоки, серце загомонїло, сама не знаю, що зі мною робить ся. А усе перед моїми очима ввиджуєть ся. Може я вже єго люблю!... Я така вбога і безталанна дївчина покидька, чужий попихач, а він — Боже! Яким поглядом мене охрестив! мов королївну.

Менї наче сьвіт поширшав. Вернулись хазяйки до дому.

Дивить ся на мене вдова тай каже: „Чого се ти так розпалилась? Щоб ще лихоманки не було“. А я мовчу та думаю: „Чого вони обоє так подивились на мене?“ І від сеї думки одної наче твердїйше по землї ступаю і на людей сьміливійше дивлюсь; і як щось таке на сьвітї! — думаю я.

Равком треба менї йти по воду. Менї чогось сором чи що. У мене такого почутя ще нїколи не бувало! Менї здаєть ся, що й він вийде. „Ходїмо, Стесю, по воду“ — кажу я. Вдова засьміялась. „Що се ти? сама не втрапиш? Чи козака боїш ся“.

Так менї сим і вцїлила в серце. А в мене й так щоки палають.

— Гарний, каже, кат єго батька не взяв. Гляди, щоб не звів з ума, як про того Туму співають:

Козак Тума зведе з ума,
не буде й женитись;
де найбільше челядоньки,
там буде хвалитись.

І я, каже, за молоду не усупротивилась против чорних очей. Де той і розум дїв ся? Так чари на тебе й наведе (та сама так зачервонїлась, як і я). Колись, може, мене згадаєш. Іди, Стесю, з Оленкою, охотнїйше буде.

Пішли ми вдвох, а стара сусїда, Василева мати, саме пазолки з хати виносила, тай дивить ся, де-б той попіл викинути, бо скотинї шкодить і людям, як хто ступить на пазолки.

— Добри-день, кажу, тїтко.

— Добри-день, відказала, небого. Стала Стесю кликати в хату. Іди, каже, матери рибки передам.

Стеся пішла, а я за журавля, щоб витягти води.

А Василь уже, залигавши, й веде воли до водопійла.

— Постійте, каже, я напою воли, а тодї й вам витягну.

— Ви-ж мене загаєте. Я перш собі витягну. А сама і на місцї не встою.

— Та погуляйте-ж троха! ми-ж сусїде з вами. Дома не був, то вас і не бачив. Міряє мене очима, а я аж одвернулась: менї так соромно! Я зовсїм людей не знаю; а то мов сонце сяє передо мною.

Граєть ся з журавлем, гойдає та мене гає. Я кажу: „порожні понесу“.

— Не сердьтесь бо, моя.... тай став тягти воду, бо моя хазяйка-бабуся виглянула з сїней... Поки-ж то воли напоїв! Аж тодї й менї води витяг.

Я так і побігла, не подякувавши.

Бо щож менї з богатирем рівняти ся.

Ой чи зійдусь, чи не зійдусь, не порівняє ти в жупанї, а я в свитї, не повінчаємос

смичкових і цитрі, а одною з найкрасших точок була декламация краківскої Русинки п-и Ольги Банах. На закінчене відбули ся танці, котрі продовжали ся до 3 години. До кадриля стануло зверх 30 пар. З причини, що ті вечерниці подобали ся дуже присутним, постановив комітет урядити другі вечерниці за два тижні, на котрі постарає ся о ще більший льокаль. Взагалі товариство з'єднало собі симпатию, чого доказом, що нині вже числить до 80 членів.

— **Вчерашний вечерок,** уряджений товариством Ватра в сали Народного Дому, удав ся певно найкрасше з всіх дотеперішних забав сегорічних, уряджуваних Русинами. Кілько було танцюючих, можна зміркувати, коли скажемо, що до кадриля стануло 112 пар. На фонд стипендийний ім. Шевченка припаде з доходу з вечерка значна сума.

— **Др. Олександер Колесса** габілітував ся сими днями на черновецкім університеті яко доцент рускої мови і літератури. Дня 6 лютого зложив він перед колегіею профессорів испит габілітацийний а дня 9 лютого виголосив пробний виклад на тему „Шевченкова балляда Тополя“ — а Міцкевичева „Ucieczka“, Жуковского: Людмила і Светляна, Бірґера Lenore і українська народна поезия. Др. Колесса скінчив гімназию в Стрию там здав іспит зрілости з відзначенем. Першу половину своїх студий фільософічних відбув в університеті у Львові, а другу в Чернівцях. Яко стіпендист учив ся відтак у Відни і там слухав викладів Ягіча, Пастрнека, Мінора і других. Осягнувши тут степень доктора фільософії, виїхав до Фрайбурґа в Швайцариї, і там слухав викладів славіста Каленбаха. Від початку сего року шкільного аж дотепер жив у Відни, де працював під рукою проф. Ягіча. Др. Колесса оголосив друком кілька праць, з котрих найважнійші про Шевченка і Міцкевича, Федьковича і Залеского. Колегії професорів в Чернівцях предложив ще в рукописи студию про диялектольоґічні признаки полуднево-руских памятників з XI—XIII віку з особлившим увзглядненем памятника з XIII віку „Житіє Сави“.

— **Складки.** На новіцият Сс. Служебниць в Кристинополи і Жужелю зібрано послідними часами такі складки: На соборчику дек. у о. Івасівки в Малковичах зложили оо.: Винницкий 50 кр., Козаневич 50 кр., Ґоцкий 1 зр., Малик 50 кр., Борисевич 2 зр., Щепкович 1 зр., дек. Крвавич 50 кр. Калужняцкий 1 зр. 66 кр., Лісковацкий 50 кр., Сінкевич 5 зр., О. Івасівка 1 зр. — разом 14 зр. 10 кр. Вп. Пустет, книгар з Реґенсбурґа 10 книжок аскетичного змісту. Вс. оо. дек. Жовківского на соборчику в Жовкві 3 зр. 53 кр. Пч. Василь Серафин, півець церк. в Зарваници 5 зр. 35 кр., Блр. Ковнацка з Жужеля 10 зр., Блр. Мадейска з Пархача 2 сяги дров.—На коляді зібрано в Пархачи 1 корець збіжа і 1 кільо солонини. В Шмиткові: $1^1/_4$ кірця жита, пшениці, гороху, ячменю, $^1/_2$ кірця цибулі, кілька гарців круп, фасолі, маку і $1^1/_2$ копи яєць. О. Кунович, капелян войсковий з Відня 3 зр. Ч. Анастазия Ясиневич з Волі 2 зр. 70 кр. На соборчику дек. в Фульштині зібрав О. Волосяньский 3 зр. Є. Ексц. Преосьв. Митрополит 50 зр.

— **Презенту** на Тернопіль надала тернопільска рада громадска дотеперішному завідателеви парохії о. Володимирови Громницкому. З тої причини міщаньство тернопільске устроїло свому новому парохови величаву овацию.

— **В Микулинцях** читальня „Просьвіти“ уряджує 17 лютого с. р. вечер хорально-декляматорский (також з танцями) в сали касиновій. Вступ 1 зр., від родини з трьох осіб зложеної 2 зр. Наддатки принимає ся з вдячностию. Початок о 7 годині.

— **Забави.** Руске касино в Стрию устроює забаву позавтра 14 лютого в четвер і того-ж дня буде забава в Станіславові в сали „Кола міщан“, устроєна заходом товариства руских женщин.

— **Львівскі новини.** В шинку при улици Казимирівскій якась повія зранила тяжко ножем фірмана Форбеса, котрий хотів єї покинути. Задрісну любку повели зараз у вязницю, а фірмана завезли до шпиталю. — Різничка М. К. післала синка з возом і кіньми і грішми на торговицю, купувати безроги. Синок кинув коні і віз і щоб не мати ніякого діла з безрогими сотворінями, утік — але розуміє ся з грішми. Коні і віз віднайшла мати аж на другий день. — О. Райтеровский з Волоскої церкви мав вінчати одну пару, коли дістав лист від Осипа Кайцнера, що застрілить молоду перед престолом (він єї перше любив) і себе. Хотів, щоби сьвященик не дав слюбу давній єго милій. Щоби не був такий задрістний, Кайцнера віднайшли і сховали до арешту, нехай помислить, як в сьвіті жити. — Іван Горчиньский, поранений незнаним напастником (гл. вчерашні новинки) помер у шпитали, не прийшовши до памяти. — На улици Городецкій якісь два опришки напали на улана Топоревского Один ударив улана дручком в голову, а другий приступив до него з переду. Топоревский не стратив памяти, виймив шаблю і сильно зранив нею одного напастника, так що оба уважали відповідним утечи. Тому що в тій части міста був се перший такий випадок, воякам наказали в ночи виходити по двох. — Сімнайцятилітний хлопець Юлій Пакский, що ніколи не караний, украв з голоду бохонець хліба, за що дістав ся до арешту. Казав, що вже від кількох днів не мав зарібку. Такі випадки досить звичайні у Львові.—Плямистий тиф панує від тижня епідемічно у Львові. — Фірман Лібер найшов на Підзамчу якогось запитого панка, порядно одягненого; і взяв єго на віз, щоб відвезти. Але запитий бідачиско забув на смерть, де мешкає, тому Лібер передав єго поліцияитови в опіку.

— **Трійняки.** Жінка економа Гольденберґа під Тернополем, привела на сьвіт три доньки нараз. Мати і діти здорові.

— **Баталія студентска.** З Берна швайцарского доносять, що сими днями відбула ся там баталія, якої не видали. Били ся студенти з двох місцевих товариств, котрі смертельно себе ненавиділи, лише не знати, з якої причини. Ненависть та зросла вкінци так, що рішили оружием перемогти себе. Вибрали велику комнату на передмістю Шенцлї і ту оба товариства з причинком трех студентів з Ціріху, всі очевидно завзяті лицарі, стали бити ся шаблями, чи шпадами. Бійка була страшна. Трийцять ран мусїли доктори зашавати; почвертованих чашок, лиць, порозтинаних носів і ух було ще більше. Кров залляла підлогу. Один „лицар“ кромі очий, котрі виратував якось з бою, мав так поранене лице, що місця на нім не було здорового. Одному втяли ухо, як бритвою. Ні один майже студент не вийшов цїлий та здоровий; богато з них буде носити до самої смерти слїди з битви в „Шенцлї“. До якого здичіня дійшли пусті голови буршів німецких.

Думаю се, а серце вже й відказує за нього:

Я жупани поскидаю, а свити добуду,
таки тобі серденятко, дружиною буду.

Коли-б же то! ох, коли-б же то!

Тут моя Русалка схопилась за серце і крикнула: „мовчи!“ та траґічно, що я аж злякалась о неї.

Знову перекинулась в особу, що панує над собою. Тільки лице єї було бліде і губи тремтїли.

— А де-ж Стеся? — каже бабуся, моя хазяйка. Стесю згубила.

Кажу, як було.

— Біжи-ж, приведи, а то вона й рибу погубить.

Не хотілось і йти до них у хату, так не хотілось! Я тільки через поріг до них вступила, Стесю за руку тай відтіль! Засьміялись старі.—Ну, і дівка! Недоторка, яка соромлива!

IX.

А їх наймичка всю правду менї було й поросказує.

Мати Василева було каже про мене: гарна дівка; ганьбити єї за ніяку роботу не можна, алеж поголоска про неї погана! вдача єї стидка.

Батько Василїв озвавсь: — То колись було. А тепер послухай, що про неї каже вдова! Скілько вже літ вони в куні! Вжеж удова до неї придивилась.

А Василь сидячи усьміхав ся і мовчав. А потім старий розказував, що помітив мене й перше та каже: я в сім ділї знаю силу. До пари нашому Василеви, до пари!

Батько з сином ходив на заробітки тай міркував, щоб повернувшись собі невістки шукати. Там і воли собі старий купив і риби набрав. Такі всі раді, що вже повертались до дому. І мали сина оженити тай оженити зараз. Шукаймо невістки!

А я тобі скажу — каже старий до старої — що нам віде більш невістки шукати. Я мов скарб який знайшов, як побачив Оленку Дїдусівну, вернувшись...

У Василя, каже менї наймичка, і ушки засьміялись.

Я й діда того знаю, каже старий, і поголоску про неї знаю: то пусте. Кому яке діло до того, які ми були малими? Знай себе, тай буде з тебе. Берка і здібна дівчина до всього, а погляд у неї такий, що і вмирати шкода, побачивши єго.

— Як звикне собака літом за возом, то й зимою за саньми — одказала стара.

— Дитина ще — сказав батько — тай почав молитись Богу, засьвітивши на божницю сьвічечку. Богобоязний чоловік, не ляже спати, не засьвітивши перед богами сьвічки, дарма що було часом втомить ся.

Я як згадаю, що ті материні речи про мене тай Василь чув, так і окотить мене то морозом, то жаром. О, щоб я не дождала була по тому житї битись! Сї крадїжи в мене через русальство моє стались! думаю собі. Тепер, думаю, він на мене й не гляне. А як же менї по воду ходити? Сьвітонько! де менї дїтись!

А стара — каже менї наймичка — і на боги байдуже: чи перехрестилась чи нї, вже й їсть єго, мов та іржа зелізо.

— Та що се? — каже стара — хиба наш Василь послїдущий?

— І вона не послїдуща! — відкаже було батько, лягаючи на лаві під божник головою.

А та знов стара торочить: — Отсе першу, яку здибав волоцюгу-наймичку за нього й таке.

А служебка їх усе менї й доносить.... Горе менї, думаю, тепер він на мене й не гляне.

— Бачили ми господарских дочок! — відкаже було старий жінці. Вони тільки ласі, а до роботи мляві. (Дальше буде)

ТЕЛЄҐРАМИ.

Менгона 13 лютого. Є. Вел. Цїсар приїхав тут вчера о 10 год. 50 мін ран. На двірци повитала Монарха Єї Вел. Цїсарева і місцеві власти.

Париж 13 лютого. Президент Фор вислав телєґраму витаючи австрийского Монарха на французскій земли.

Арко 13 лютого. Стан здоровля Найдост. Архікн. Альбрехта заєдно поліпшає ся.

Брукселя 13 лютого. Внесене в справі прилучення держави Конґо до Бельґії передала палата послів комісиї зложеній з 21 членів.

За редакцию відповідає Адам Коцуровский

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.